Το Φάντασμα του Πολέμου του Βιετνάμ και η πολιτική ασυνέχεια των πρόσφατων φοιτητικών διαμαρτυριών

«Δηλαδή μαθαίνουμε για την κοινωνική δικαιοσύνη στα μαθήματα του πανεπιστημίου, αλλά όταν βγαίνουμε στον πραγματικό κόσμο υποτίθεται πως πρέπει να την ξεχάσουμε;», ανέφερε ένας φοιτητής του UCLA σε έναν δημοσιογράφο λίγο πριν δεχθεί επίθεση από τραμπούκικες συμμορίες που μόλις τους είχε επιτραπεί από την αστυνομία να μπουκάρουν στο πανεπιστημιακό campus και να επιτεθούν στους αλληλέγγυους φοιτητές και φοιτήτριες. Τις τελευταίες εβδομάδες εκτυλίσσονται απίστευτες σκηνές στις Ηνωμένες Πολιτείες, καθώς και στον υπόλοιπο κόσμο, καθώς το φοιτητικό κίνημα έχει επιφέρει πολιτική αναταραχή, που όμοια της έχουμε να δούμε από την αμερικάνικη συμμετοχή στον πόλεμο στο Βιετνάμ.

Οι πολιτικοί αναλυτές επικαλούμαστε συχνά το κλισέ ότι κάθε στιγμή στον ιστορικό χρόνο διαθέτει τη δική της αυτονομία. Άλλα η ιστορία θα ήταν αρκετά βαρετή αν δεν είχε παρενθέσεις. Τα πρόσφατα γεγονότα παρέχουν πειστικά επιχειρήματα που δείχνουν πως διακριτά ιστορικά γεγονότα έχουν, υπό προϋποθέσεις, τη δυνατότητα να επικοινωνούν μεταξύ τους, πλέκοντας νήματα συλλογικής μνήμης που συνδέουν διαφορετικές γενιές και εν τέλει κινούν την ιστορία προς τα εμπρός. Η Άντζελα Ντέιβις συνήθιζε να λέει ότι «ζούμε σε μια κοινωνία με επιβεβλημένη λήθη, μια κοινωνία δηλαδή που βασίζεται στη δημόσια αμνησία.» Είναι ωραίο να βλέπουμε ότι η τρέχουσα γενιά έχει κληρονομήσει αυτή τη μνήμη. Μία μνήμη που έρχεται από τις διαμαρτυρίες κατά του πολέμου στο Βιετνάμ, περνά μέσα από το αντιπολεμικό κίνημα των αρχών του 2000 κατά της εισβολής σε Ιράκ/Αφγανιστάν, και που σήμερα έρχεται να αποτελέσει τον καταλύτη σε μία νέα παγκόσμια στιγμή όπου φοιτητές και φοιτήτριες σε όλο τον κόσμο οργανώνονται απέναντι στη γενοκτονία του Παλαιστινιακού λαού.

Η πλειοψηφία των φοιτητών δεν έχει άλλο όπλο παρά τη φωνή της ώστε να ασκήσει πιέσεις στην Αμερικανική κυβέρνηση ζητώντας να αποσύρει την υποστήριξή της προς το κράτος του Ισραήλ. Παρά το γεγονός ότι η ματαιότητα της αντίστασης είναι αρκετά δημοφιλής στις ευρύτερες μάζες, η εξέγερση των φοιτητών αναδεικνύει για πρώτη φορά μια αίσθηση κατεπείγοντος. Αυτός ο πόλεμος πρέπει να τελειώσει, και πρέπει να τελειώσει τώρα. Οι προσπάθειες των κυρίαρχων μέσων ενημέρωσης να τους φωτογραφήσουν ως συμπαθούντες τρομοκρατών την ίδια ώρα που μετέδιδαν πλάνα με τους φοιτητές να τραγουδούν αντιπολεμικά τραγούδια της Joan Baez, αποδεικνύει το

βαθμό της σύγχυσης της αμερικάνικης κυβέρνησης, όμως δείχνει επίσης και ένα άλλο πράγμα: Στη γη της ελευθερίας, η ελευθερία του λόγου δεν είναι δεδομένη.

Το κενό που άφησαν πίσω τους οι πτώσεις των αυτοκρατοριών τον 20ο αιώνα, έχει αποτελέσει το λίπασμα για μία αύξηση των λεγόμενων διαμεσολαβούμενων πολέμων (proxy) ή αλλιώς πολέμων δι' αντιπροσώπων, γεγονός που αναπόφευκτα επηρεάζει τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι κατανοούν την πολιτική συζήτηση και οργανώνουν τις απόψεις τους γύρω από αυτή. Αυτές οι συγκρούσεις παρουσιάζουν περίπλοκα ηθικά διλήμματα που αψηφούν τα υπάρχοντα συμβατικά πλαίσια. Ο Anthony Pfaff (καθηγητής έρευνας με εξειδίκευση στον στρατό στο Ινστιτούτο Στρατηγικών Μελετών του Πολεμικού Κολλεγίου Στρατού των ΗΠΑ) και ο Patrick Granfield (πρώην λογογράφος του Υπουργού Εξωτερικών John Kerry και του Υπουργού Άμυνας Ash Carter) είναι πολύ συγκεκριμένοι στην ανάλυσή τους: «Πολλά από τα παραπάνω προέρχονται από μια απλή εσφαλμένη υπόθεση ότι, εάν η αιτία ενός proxy πολέμου είναι δίκαιη, τότε η υποστήριξη που παρέχει μία μεγάλη δύναμη προς αυτό τον πόλεμο πρέπει λογικά να είναι εξίσου δίκαιη. Αυτό όμως αγνοεί την πραγματικότητα που προκύπτει από έξι δεκαετίες εμπλοκής των ΗΠΑ σε proxy πολέμους και η οποία είναι η εξής: Τη στιγμή που οι Ηνωμένες Πολιτείες παρενέβησαν για λογαριασμό μίας άλλης δύναμης, είτε στο Βιετνάμ είτε στο Αφγανιστάν είτε στην Υεμένη, αυτό άλλαξε αμέσως τη σκέψη του πληρεξούσιου, δηλαδή της δύναμης που πραγματοποιεί τον πόλεμο στο πεδίο. Μόλις ένας πληρεξούσιος νιώσει πως έχει την υποστήριξη μίας μεγάλης δύναμης, στην πραγματικότητα έχει μεγαλύτερο κίνητρο να κλιμακώσει τη σύγκρουση παρά να την επιλύσει», εξηγούν οι Pfaaf και Granfield, σε πρόσφατο άρθρο στο περιοδικό Foreign Policy.

Αποτελεί ένα εξαιρετικό παράδειγμα κινηματικής οργάνωσης το γεγονός ότι οι φοιτητικές ομάδες διέκριναν πίσω από αυτόν τον «θόρυβο», και κατάφεραν να επιλέξουν τις κατάλληλες μορφές πάλης και πολιτικά μηνύματα ώστε να φέρουν το φοιτητικό κίνημα κυριολεκτικά στο τραπέζι λήψης των αποφάσεων. Η ακλόνητη αντίθεσή τους στο να παραμείνουν παθητικοί παρατηρητές μπροστά στην καταπίεση, την κλοπή γης και τη βαρβαρότητα του Ισραηλινού στρατού, αποτελεί απόδειξη της ακλόνητης ηθική τους πυξίδας. Πλέον, όλος ο κόσμος παρακολουθεί.

Καθώς γράφονται αυτές οι λέξεις, το κίνημα που ξεκίνησε από τα αμερικάνικα πανεπιστήμια εξαπλώνεται παντού στον κόσμο, δημιουργώντας μάλιστα ανησυχία στα βάθη του ισραηλινού κράτους. Ο Tamir Hayman, πρώην επικεφαλής της στρατιωτικής αντικατασκοπίας και νυν επικεφαλής του Ινστιτούτου Εθνικής Ασφάλειας του Ισραήλ, μετέφερε έξοχα τη νευρικότητα του σε συνέντευξή του στο CBS πριν λίγες ημέρες: «Ανησυχούμε για τις τάσεις που παρατηρούνται εσωτερικά στο Ισραήλ καθώς και για τις μακροχρόνιες τάσεις που βλέπουμε να εκτυλίσσονται στις ΗΠΑ. Για παράδειγμα αυτό που συμβαίνει με τις καταλήψεις πανεπιστημίων στην Αμερική είναι απλά μια επιτάχυνση ενός φαινομένου που ξεκίνησε πιο παλιά, ίσως και ένα χρόνο πριν. Έχουμε μια πρόκληση (σ.σ. το Ισραήλ) να διατηρήσουμε τις αξίες που ενώνουν με έναν ειδικό τρόπο τις ΗΠΑ με εμάς. Πρόκειται στην πραγματικότητα για μια στρατηγικού τύπου απειλή, το γεγονός ότι αυτές οι τασεις προσθέτουν απόσταση ανάμεσα στις δύο χώρες, και για αυτό πρέπει να τις αντιμετωπίσουμε..»

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, οι φοιτητές ενώνονται με το αμερικάνικο κίνημα οργανώνοντας κατασκηνώσεις έξω από κορυφαία πανεπιστήμια για να σηματοδοτήσουν την αντίσταση, να αναδείξουν την ιστορική αποστολή της ακαδημαϊκής κοινότητας και να απαιτήσουν αλλαγή. Μόλις επέστρεψα από το πανεπιστήμιο που έκανα το μεταπτυχιακό μου, το University College του Λονδίνου, όπου παρακολούθησα εκατοντάδες άτομα να συγκεντρώνονται έξω από την πυλη του κεντρικού κτιρίου αλληλέγγυα με τους φοιτητές που βρίσκονταν μέσα. Όσοι ήμασταν απ' έξω προσφέραμε στους καταληψίες φαγητό, χυμούς, εξοπλισμό κατασκήνωσης και βιβλία, ενώ χειροκροτήματα ξέσπασαν όταν έγινε γνωστό ότι η διοίκηση του Πανεπιστημίου Goldsmiths υποσχέθηκε υποτροφίες για παλαιστίνιους φοιτητές ενώ παράλληλα θα επανεξέταζε το πλαίσιο που κάνει επενδύσεις, ένα σημάδι ότι ο αγώνας μπορεί να πετυχαίνει χειροπιαστά πράγματα.

Επίσης, το ΟσλοΜετ, το Πανεπιστήμιο της Νοτιοανατολικής Νορβηγίας, το Πανεπιστήμιο του Μπέργκεν, η Σχολή Αρχιτεκτονικής του Μπέργκεν και το Πανεπιστήμιο Nord αναστέλλουν τις συμφωνίες με ισραηλινά πανεπιστήμια τα οποία υλοποιούν κρατικές πολιτικές, δίνοντας ένα σημαντικό ράπισμα διεθνώς στο ακαδημαϊκό σύστημα του Ισραήλ.

Αλλά αυτό δεν συμβαίνει παντού. Στη Γαλλία, η αστυνομία κατέστειλε μια κατάληψη υπέρ της Γάζας στο Sciences Po του Παρισιού και προχώρησε σε 91 συλλήψεις. Ο μεταβατικός διευθυντής του πανεπιστημίου Jean Basseres απέρριψε την αίτηση των φοιτητών να εξετάσει τις σχέσεις του ιδρύματος με ισραηλινά πανεπιστήμια. Το ίδιο ισχύει και για το Πανεπιστήμιο της Σορβόννης, το Πανεπιστήμιο Paris-Dauphine και άλλα ιδρύματα. Ο πρόεδρος της Γαλλίας, Εμμανουήλ Μακρόν, καταδίκασε την κατάληψη του πανεπιστημίου, δηλώνοντας ότι «εμπόδισαν τον διάλογο», και γι' αυτό μάλλον διέταξε την αστυνομία να συλλάβει τους διαδηλωτές και να κλείσει τελικά τον διάλογο εντελώς.

Στη Γερμανία, η αστυνομία παρενέβη για να απομακρύνει διαδηλωτές από το προαύλιο του Πανεπιστημίου Humboldt στο Βερολίνο, μετά την άρνηση τους να αποχωρήσουν αυτοβούλως. Ο δήμαρχος του Βερολίνου, Κάι Βέγκνερ, άσκησε κριτική στις διαμαρτυρίες, εκφράζοντας την επιθυμία του να αποφευχθούν γεγονότα που θυμίζουν αυτά των Ηνωμένων Πολιτειών ή της Γαλλίας.

Στην Ιρλανδία, φοιτητές στο Trinity College του Δουβλίνου ξεκίνησαν μια κατάληψη την οποία ονόμασαν «κατασκήνωση αλληλεγγύης με την Παλαιστίνη». Και κέρδισαν μια νίκη.

Στην Ελβετία, περίπου 100 φοιτητές κατέλαβαν την είσοδο ενός κτιρίου στο Πανεπιστήμιο της Λωζάνης, απαιτώντας ακαδημαϊκό αποκλεισμό του Ισραήλ και άμεση κατάπαυση του πυρός στη Γάζα.

Οι φοιτητές ξεκίνησαν μια φιλοπαλαιστινιακή διαδήλωση στο κάμπους του Πανεπιστημίου του Ελσίνκι πριν από λίγες εβδομάδες, ενώ το ίδιο συνέβη και στο Sapienza της Ρώμης.

Στον Καναδά, οι φοιτητές έχουν διοργανώσει διαμαρτυρίες κατά της σφαγής στη Γάζα σε πόλεις όπως το Μόντρεαλ, την Οττάβα, το Τορόντο και το Βανκούβερ. Η μεγαλύτερη διαδήλωση, στο Πανεπιστήμιο McGill στο Μόντρεαλ, αντιμετώπισε απειλές από τις αστυνομικές δυνάμεις, αλλά παραμένει ακλόνητο εδώ και ένα μήνα παρά τις πιέσεις. Οι διαδηλωτές απαιτούν από το

πανεπιστήμιο να διακόψει όλες τις σχέσεις με το Ισραήλ, προκαλώντας την διοίκηση να απαιτήσει την άμεση παύση της κατασκήνωσης, επικαλούμενη την υποτιθέμενη μη μαζικότητα της.

Στην Αυστραλία, εκατοντάδες υποστηρικτές του Παλαιστινιακού λαού και του Ισραήλ ήρθαν σε λεκτική αντιπαράθεση έξω από Πανεπιστήμιο του Σίδνεϊ.

Στο Μεξικό, φοιτητές από το Πανεπιστήμιο UNAM, το μεγαλύτερο πανεπιστήμιο της χώρας, κατέλαβαν πανεπιστημιακά κτίρια, μιλώντας για «Ελεύθερη Παλαιστίνη» και παροτρύνοντας τη μεξικανική κυβέρνηση να διακόψει όλες τις επίσημες σχέσεις με το Ισραήλ.

Στην Ελλάδα και τη Νομική Αθήνας, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες του Πανεπιστημίου επίσης ευθυγραμμίστηκαν με το διεθνές κίνημα και κατέλαβαν το κεντρικό κτίριο. Στο δε κείμενο τους καταλήγουν «Απαραίτητη σε όλα αυτά είναι η αλληλεγγύη μας, η δέσμευσή μας για κλιμάκωση στο όνομα της απελευθέρωσης των Παλαιστινίων, της αντίστασης των ιθαγενών, του αγώνα παγκοσμίως κατά της αποικιοκρατίας και του ιμπεριαλισμού. Η διεθνής αλληλεγγύη απαιτεί να αναλάβουμε δράση… μέχρι να είμαστε όλοι ελεύθεροι!». Προφανώς ενοχλήμένη η κυβέρνηση από την έκταση που θα μπορούσε να λάβει η κατάληψη, δεν άφησε ούτε λίγες ώρες να περάσουν πριν διατάξει την εκκένωση της Νομικής με αποτέλεσμα την προσαγωγή και στη συνέχεια τη σύλληψη 28 ανθρώπων.

Στρατηγική ανθεκτικότητα

Η αυξανόμενη παρουσία των φοιτητικών καταλήψεων και η επέκταση της επιρροής τους παγκοσμίως λειτουργεί ως ισχυρό σύμβολο της ανθεκτικότητας του κινήματος κατά του πολέμου, που βρίσκεται πλέον στον όγδοο μήνα από την έναρξη της εισβολής του Ισραήλ στη Γάζα. Αυτές οι κινητοποιήσεις στηρίζονται στην εμπειρία και την ενέργεια των μεγαλύτερων διαδηλώσεων που έχουν πραγματοποιηθεί τις τελευταίες δεκαετίες. Οι φοιτητές δεν συζητούν απλώς την αντίθεση τους σε πολιτικές -επιλέγουν να τοποθετηθούν εναντίον θεσμών που αποτελούν τον πυρήνα αυτού που θα μπορούσαμε να αποκαλέσουμε το θεμέλιο της δυτικής εξωτερικής πολιτικής παγκοσμίως.

Και πράγματι, το κίνημα αναδύεται νικηφόρο, τόσο ηθικά όσο και πρακτικά. Από ηθική σκοπιά, το φοιτητικό κίνημα εκθέτει αποτελεσματικά την εξωτερική πολιτική της Δύσης, αποκαλύπτοντας την αδυναμία της ηγεσίας της να υποστηρίξει τη σωστή πλευρά της ιστορίας καθώς και το ίδιο το διεθνές δίκαιο. Παρά την συμφωνία μεταξύ αναλυτών ότι ο πόλεμος στη Γάζα τείνει να μετατραπεί σε χρόνιο ζήτημα από το οποίο ενδέχεται να μην αποσυρθούμε σύντομα, οι φοιτητές έχουν στείλει το μήνυμα ότι αυτό που συμβαίνει απλά δεν είναι δυνατό να συνεχιστεί -τουλάχιστον όχι στο όνομά τους.

Ίσως η σημαντικότερη συμβολή του φοιτητικού κινήματος βρίσκεται στο γεγονός πως αποκαλύπτει ότι η δύναμη του Ισραήλ είναι ουσιαστικά εύθραυστη. Ενώ το Ισραήλ μπορεί να φαίνεται ισχυρό λόγω της οικονομικής και στρατιωτικής του δύναμης, στην πραγματικότητα αυτή η δύναμη στηρίζεται σε εκτεταμένη πολιτική κάλυψη, υποστήριξη και οικονομική ενίσχυση από τα πιο ισχυρά ιδρύματα και θεσμούς του κόσμου και, εφόσον αυτή η υποστήριξη αποσυρθεί, είναι δυνατό να οδηγήσει σε

σημαντική αναταραχή στην Ισραηλινή κοινωνία και την κοινωνική συναίνεση που απολαμβάνει. Με αυτό υπόψη, οι ενέργειες των φοιτητών λειτουργούν σαν ένα ιδιότυπο ξυπνητήρι, δείχνοντας πως υπάρχουν χειροπιαστά βήματα που μπορούν να ακολουθήσουν οι πολίτες για να ασκήσουν πίεση και να επιταχύνουν το τέλος αυτού του πολέμου.

Για παράδειγμα, παρά την περιορισμένη πληροφόρηση για τις επενδυτικές πρακτικές των κολεγίων στις ΗΠΑ, οι φοιτητές συνεχίζουν να ασκούν πιέσεις για περισσότερη διαφάνεια και λογοδοσία. Τα συνολικά αποθεματικά κεφάλαια των πανεπιστημίων ανέρχονται στο τρομερό ποσό των 850 δισεκατομμύριων δολαρίων, ενώ τα εκπαιδευτικά ιδρύματα είναι υποχρεωμένα να αποκαλύπτουν ορισμένες από τις μεγαλύτερες δημόσιες επενδύσεις τους σε ετήσιες εκθέσεις, οι οποίες οφείλουν να παραμένουν προσβάσιμες στο κοινό. Ωστόσο, αυτές οι εκθέσεις απέχουν πολύ από τη πλήρη διαφάνεια, και συνήθως τα ιδρύματα αποφεύγουν να αποκαλύπτουν λεπτομέρειες σχετικά με το πού σπρώχνουν τα κεφάλαιά τους. Αυτός είναι και ο λόγος που οι φοιτητές γνωρίζουν πολύ καλά ότι η δράση που αναπτύσουν τελικά θέτει στο στόχαστρο την ίδια την ικανότητα του Ισραήλ να αντλεί οικονομική στήριξη ώστε να παραμένει σε θέση ισχύος στην ευρύτερη περιοχη.

Μία πρόσφατη έκθεση από το Υπουργείο Καινοτομίας, Επιστήμης και Τεχνολογίας του Ισραήλ, όπως αναφέρουν οι The Times of Israel, αναφέρει σημαντική μείωση στη διάθεση ακαδημαϊκών ερευνητών από αρκετές ευρωπαϊκές χώρες να συνεργαστούν με τους ισραηλινούς συναδέλφους τους, ήδη από τις 7 Οκτωβρίου 2023. Χώρες όπως η Νορβηγία, η Δανία, η Φινλανδία, η Σουηδία, η Ισλανδία και η Ιρλανδία βρίσκονται ανάμεσα στις χώρες που παρατηρείται πιο έντονα το φαινόμενο αυτού του ιδιότυπου αποκλεισμού. Για παράδειγμα, η Ιταλία, που έχει σημαντική ιστορία ακαδημαϊκών συνεργασιών με το Ισραήλ, άλλα και το Βέλγιο, ένας σημαντικός παίκτης στην ευρωπαϊκή ερευνητική κοινότητα, περιλαμβάνονται επίσης στην ίδια λίστα. Σύμφωνα με μία περίληψη της έκθεσης που δημοσίευσε το Ισραηλινό Channel 13, το 38% της έρευνας που παράγεται στο Ισραήλ αφορά στην πραγματικότητα συνεργασίες με ευρωπαίους ακαδημαϊκούς.

«Τα μεγάλα κεφάλαια θέλουν να προστατεύσουν την κρυφή τους συνταγή», εξηγεί ο Τσάρλι Ίτον, επίκουρος καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Μέρσεντ της Καλιφόρνια, το οποίο ειδικεύεται σε αυτόν τον τομέα. Λέει μάλιστα στη Washington Post ότι ανησυχούν ότι η αποκάλυψη των στρατηγικών επενδύσεών του Πανεπιστημίου θα μπορούσε να επιτρέψει στους ανταγωνιστές τους να αντιγράψουν την επενδυτική μεθοδολογία τους, ενώ σημείωσε πως η περίπλοκη «φύση» των δραστηριοτήτων τους καθιστά αδύνατη την πλήρη αποκάλυψη όλων των στοιχείων.

Και έχει δίκιο - μόλις πριν από λίγες εβδομάδες, ο πρόεδρος του Πανεπιστημίου της Κολούμπια, Νεμάτ «Μινούς» Σαφίκ, εξέδωσε ανακοίνωση διαβεβαιώνοντας ότι το Πανεπιστήμιο της Κολούμπια «δεν θα αποσυρθεί από το Ισραήλ», οδηγώντας τους διαδηλωτές να καταλάβουν ένα κτίριο του πανεπιστημίου νωρίς την επόμενη ημέρα. Εάν αυτό δεν είναι η μεγαλύτερη απόδειξη της κυνικής συνενοχής του ακαδημαϊκού συστήματος, τότε τι είναι;

Ενίσχυση της Κρίσης Πολιτικής Αντιπροσώπευσης

Οι φοιτητές που κρατούν τα πανεπιστήμιά τους κατειλημμένα δεν είναι απλώς ένα συνηθισμένο κίνημα. Η μαζική κινητοποίηση από την πλευρά του ίδου του κράτους, των μέσων ενημέρωσης και των δυνάμεων ασφαλείας, φέρνει στην επιφάνεια το επίπεδο ρήξης ανάμεσα στην κυβέρνηση των ΗΠΑ και την κοινωνική πλειοψηφία και έχει φωτίσει ρωγμές στο επίσημο αμερικάνικο αφήγημα. Επιπλέον, ένας άλλος λόγος που το φοιτητικό κίνημα αναδύθηκε πρόσφατα με ακηδεμόνευτο τρόπο, είναι η άβολη πραγματικότητα πως κανένα μεγάλο πολιτικό υποκείμενο δεν είναι διατεθειμένο να μιλήσει για ειρήνη, πόσο μάλλον να αντισταθεί στα εγκλήματα της Ισραηλινής κυβέρνησης. Αυτό το πολιτικό κενό δεν ήταν ποτέ τόσο έντονο στην πρόσφατη ιστορία. Πληροφορίες που δημοσιεύτηκαν από το περιοδικό TIME τον περασμένο Ιανουάριο τις οποίες προηγουμένως είχε αποκτήσει από μία ιδιωτική εταιρεία μυστικών υπηρεσιών, αποκαλύπτουν κατάρρευση της απήχησης που είχε το κράτος του Ισραήλ διεθνώς, ιδιαίτερα μετά την έναρξη της σύγκρουσης στη Γάζα.

Στην έρευνα, που πραγματοποιήθηκε σε 43 χώρες, η συμπάθεια προς το Ισραήλ -υπολογισμένη αφαιρώντας το ποσοστό ατόμων με αρνητικές απόψεις από το ποσοστό εκείνων με θετικές απόψεις- φαίνεται να μειώθηκε ποσοστιαία κατά μέσο όρο κατά 18,5 μονάδες μόνο κατά την περίοδο Σεπτεμβρίου-Δεκεμβρίου. Αυτή η μείωση παρατηρήθηκε μάλιστα σε 42 από τις 43 χώρες που περιλαμβάνονται στη δημοσκόπηση. Οι ΗΠΑ δεν αποτελούν εξαίρεση. Η πλειοψηφία των ανθρώπων στις Ηνωμένες Πολιτείες αποδοκιμάζει τώρα τις ενέργειες του Ισραήλ στη Γάζα, με την αποδοχή να μειώνεται από το 50% σε περίπου 36% ήδη από τον Νοέμβριο, ακόμα και μεταξύ των Ρεπουμπλικάνων ψηφοφόρων.

Από την άλλη, στο Ηνωμένο Βασίλειο, το αντιπολεμικό κίνημα με επίμονο τρόπο έχει επιβάλει συνεχείς στιγμές ανυπακοής απέναντι στον κυρίαρχο πολιτικό λόγο, οδηγώντας σε μια σημαντική πολιτική κρίση που έχει επηρεάσει τόσο το κυβερνών κόμμα των Συντηρητικών όσο και το κόμμα των Εργατικών, το οποίο βρίσκεται προ των πυλών της κυβέρνησης μετά και τις εκλογές που είναι προγραμματισμένες για τις 4 Ιουλίου. Στην περίπτωση της αξιωματικής αντιπολίτευσης, οι ψηφοφόροι των Εργατικών υποστηρίζουν ανεπιφύλακτα την εκεχειρία, σε αντίθεση με την ηγεσία του κόμματος, η οποία παραμένει ακλόνητα στο πλευρό του Ισραήλ και αρνείται να υποσχεθεί έστω κάποιου τύπου αναθεώρηση των σχέσεων με το καθεστώς Νετανιάχου. Στις πρόσφατες τοπικές εκλογές σε όλη τη Βρετανία, ανεξάρτητοι υποψήφιοι/ες οι οποίοι είχαν μιλήσει ανοιχτά υπέρ της Παλαιστίνης κατάφεραν και κέρδισαν εκλογικές νίκες παρακάμπτοντας τις παραδοσιακές δομές των κομμάτων. Η γνώμη μου είναι ότι αυτή η τάση θα αποκτήσει ακόμη μεγαλύτερη δυναμική στην πορεία προς τις εθνικές εκλογές, και δεν αποκλείεται ότι παρόμοιες δυναμικές ενδέχεται επίσης να επηρεάσουν το πολιτικό τοπίο στις ΗΠΑ καθώς μπαίνουν επίσης σε προεκλογική περίοδο.

Παρά το γεγονός ότι οι κρατικοί θεσμοί προσπαθούν να εκμεταλλευτούν τα αιτήματα του φοιτητικού κινήματος με στόχο να καλλιεργήσουν το αίσθημα ενός «εσωτερικού εχθρού» που προσπαθεί να τα βάλει με την εθνική εξωτερική πολιτική, η αλήθεια είναι πως η πολιτική συναίνεση έρχεται σε σημαντική αντιπαράθεση με τις συμπάθειες του αμερικάνικου πληθυσμού προς τον παλαιστινιακό

λαό. Και κομμάτι αυτής της αντιπαράθεσης αποκαλύπτει επιπλέον και κάτι λίγο πιο ντροπιαστικό για την ίδια την κυβέρνηση Μπάιντεν: την ανικανότητα της να ασκήσει ουσιαστική επιρροή σε ένα κράτος στο οποίο ιστορικά παρείχε εκτεταμένη υποστήριξη και χρηματοδότηση, την ίδια ώρα που αυτό το κράτος οδηγεί πάνω από ένα εκατομμύριο ανθρώπους στη γενοκτονία.

Εν ολίγοις, το κίνημα έχει καταφέρει αυτό που τα επιτυχημένα κινήματα συνήθως προσπαθούν: να κερδίσει την κοινή γνώμη, να βαθύνει τις ρηγματώσεις στην πολιτική ελίτ και να φωτίσει την αποσύνδεση της πολιτικής τάξης με την κοινωνία. Ταυτόχρονα, οι φοιτητές έχουν καταφέρει και να φέρουν στο προσκήνιο μια εντελώς διαφορετική κοσμοθεωρία, μια νέα φιλοσοφία για τη ζωή και τον κόσμο συνολικά.

Επιπλέον όμως, το κίνημα που είναι σε εξέλιξη τους τελευταίους μήνες έχει επίσης αποκαλύψει μια άλλη αλήθεια: Όταν το κράτος αμφισβητείται στον βαθύ πυρήνα της στρατηγικής του, διαχωρίζει τη λήψη αποφάσεων από την πλειοψηφία και γλιστράει αργά προς τον αυταρχισμό και τη βία. Το να βλέπεις φοιτητές, για παράδειγμα, να κάθονται ειρηνικά σε κύκλο και να χτυπιούνται βίαια και να συλλαμβάνονται μέσα στο πανεπιστήμιο τους είναι μία ενδεικτική εικόνα. Η ειρωνεία είναι ότι η κρατική βία συχνά τελειώνει ενισχύοντας τα κινήματα παρά το αντίθετο, οδηγώντας μας εκεί που είμαστε τώρα. Φαίνεται ότι η ιστορία είναι στα πρόθυρα του να επαναληφθεί -55 χρόνια μετά το 1969, 21 χρόνια μετά το 2003.

*Ο Στέλιος Φωτεινόπουλος είναι πολιτικός αναλυτής σε θέματα Ευρωπαϊκής και Δημόσιας πολιτικής και στρατηγικής, και μέλος της Διοικούσας Επιτροπής του Stop The War Coalition UK.

Επιμέλεια: Σωτήρης Σιαμανδούρας